Školní program environmentální výchovy pro Základní školu, Ostrava-Poruba, Ivana Sekaniny 1804, příspěvková organizace

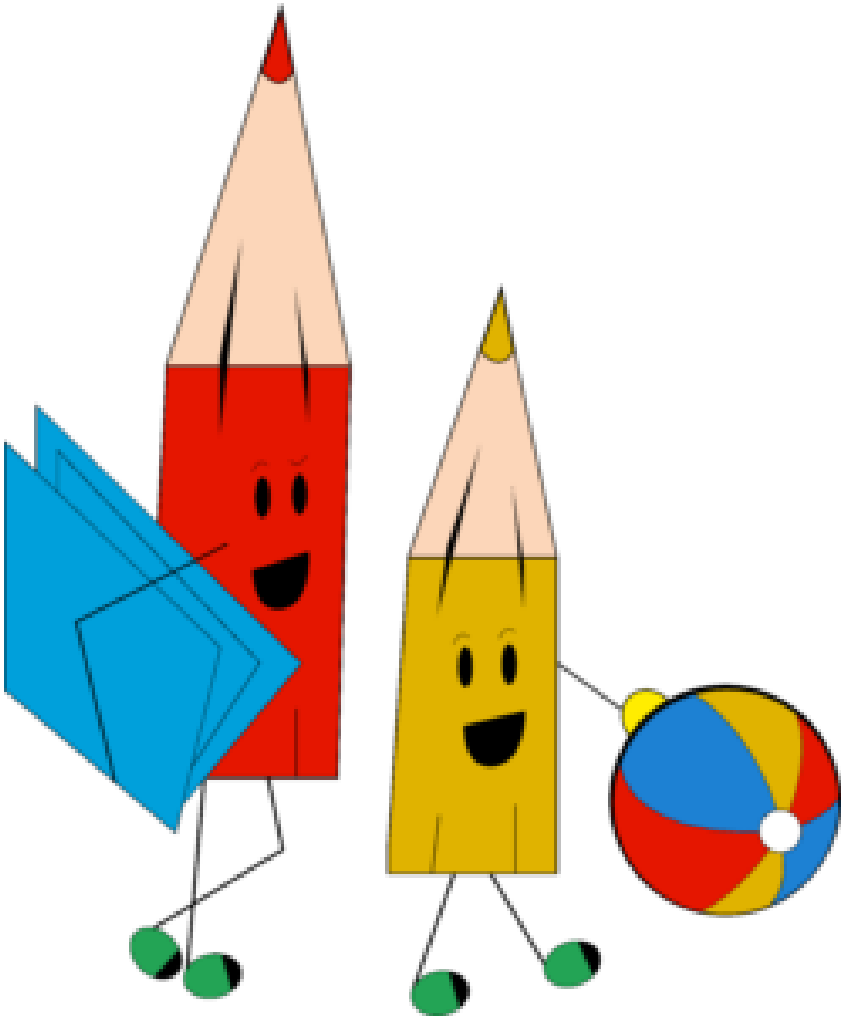

Mgr. Olga Kupková

1.1 Charakteristika školy

Umístění školy

Základní škola, Ostrava-Poruba, I. Sekaniny 1804, příspěvková organizace je jednou ze základních škol, kterou zřizuje Městský obvod Poruba, umístěna uprostřed sídliště v osmém stavebním obvodu.

Úplnost a velikost školy

Kapacita školy je 650 žáků. Ve škole plní povinnou školní docházku téměř 600 žáků, svým počtem žáků se řadí mezi velmi velké školy. Průměrná naplněnost tříd je 23 žáků. Téměř ve všech ročnících probíhá výuka ve třech paralelních třídách.

Podmínky školy

Ve škole je 24 kmenových učeben a 12 odborných učeben. Některé odborné učebny slouží pro některé třídy kmenové. Všechny třídy jsou slunné, orientované na jih, prostorné, vybavené vhodným ergonomickým školním nábytkem. Většina tříd prvního stupně má navíc hrací koutek. Odborné učebny jsou postupně modernizovány a vybavovány pomůckami. Nejnověji je modernizována jazyková učebna včetně softwaru Robotel. Nadprůměrně je vybavená přírodovědná učebna, modernizovány byly dvě učebny informatiky. Dále k výuce slouží učebna fyziky, zeměpisu, výtvarné výchovy, školní dílny a hudebna. K dispozici jsou ještě 3 další odborné učebny vybaveny interaktivní tabulí a dataprojektorem, které slouží k výuce předmětů dle zvolených metod učitelů. Přínosem pro rozvoj čtenářské gramotnosti žáků je i školní knihovna. Škola disponuje k výuce tělesné výchovy dvěma tělocvičnami (malou a velkou), případně lze využít prostor školní zahrady. Všechna školní sociální zařízení ve školní družině, v pavilonu 1. stupně a tělocvičen jsou modernizována a odpovídají hygienickým předpisům. K dispozici je i bezbariérové sociální zařízení. Centrem školy je atrium s možností posezení žáků u stolečků, relaxací na podiu a s lezením na lezecké stěně. Je to prostor pro čekající rodiče, probíhají zde společenská setkání, slavnosti a akce školy. Škola poskytuje žákům možnost pro připojení k internetu využít pracovní stanice v učebnách informatiky, knihovně a některých dalších odborných učebnách. Celá škola je propojena počítačovou sítí, internet je k dispozici v každé učebně.

V pěti pavilonech disponuje kmenovými třídami, odbornými učebnami, dvěma tělocvičnami, atriem, vybudovanou školní zahradou s pěstitelským pozemkem a odpočinkovým prostorem a rozsáhlým školním pozemkem a hřištěm.

Součástí školy je i školní družina s kapacitou 220 žáků 1. Až 5. ročníku a školní jídelna.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří pedagogové – 38 učitelů, 7 vychovatelů a 3 asistentky pedagoga. Věková struktura je různorodá, tvoří jej zkušení pedagogové a je doplňován mladými pedagogy. Všichni pedagogové jsou plně kvalifikovaní. Ve škole poskytuje poradenské služby pro žáky, zákonné zástupce i zaměstnance školy úplné školní poradenské pracoviště, které tvoří dva kvalifikovaní výchovní poradci, speciální pedagog a školní psycholog. Od školního roku 2019/2020 i kariérový poradce. Všichni učitelé jsou proškoleni v oblasti inkluze pravidelně proškolováni v první pomoci a dalších oblastech dle aktuální potřeby.

Charakteristika žáků

Naši žáci dochází ze spádové oblasti, většinou pěšky či je dopravují rodiče automobily. Výjimkou jsou žáci z Děhylova a Dobroslavic, kteří navštěvují školu od 6. ročníku, k dopravě převážně využívají městskou hromadnou dopravu. Cizí státní příslušníci jsou ve škole zastoupeni jen ojediněle. V rámci inkluze běžně vzděláváme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a jsme připraveni vzdělávat i žáky tělesným postižením.

Spolupráce s dalšími institucemi

Škola spolupracuje s městským obvodem Poruba, zapojuje se do projektů a jiných aktivit organizovaných Statutárním městem Ostrava, spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními – pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně pedagogickými centry, neziskovými organizacemi, s Vysokou školou báňskou - Technickou univerzitou, školskou radou a spolkem rodičů.

1.2 Zařazení průřezových témat EVVO do ŠVP

ŠVP naší školy reaguje na společenské změny dnešní (moderní) doby, na zvýšené nároky na vzdělávání žáků v oblasti přírodních věd, informatiky a techniky. Škola nemá speciální zaměření, chceme žákům poskytnout kvalitní základy všeobecného vzdělání

Témata EVVO jsou realizována prostřednictvím průřezových témat ŠVP. Cílem je naučit žáky znát přírodu a rozumět jí, vytvářet správný vztah ke svému okolí, vnímat ekologické problémy, které ovlivňují život na naší planetě.

Zařazení průřezových témat EVVO do ŠVP									
Tematický okruh	**I. stupeň**					**II. stupeň**			
	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
Ekosystémy	PRV	PRV	PRV	PŘ, VV	AJ, PŘ, VV	PŘ, VV	PŘ, VV	CH, PŘ, VV	CH, PŘ, Z
Základní podmínky života	PRV	PRV	PRV	PŘ, TV, PČ	PŘ, TV, PČ	D, F, PŘ	F, PŘ	F, CH, PŘ, Z	F, CH, PŘ, Z
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PČ	PRV, PČ	PRV, PČ	M, VL, PŘ, VV, PČ	M, PŘ, VV, PČ	F, PŘ, VV	D, F, PŘ, Z, VV	AJ, D, OV, F, CH, PŘ, Z	F, CH, PŘ, Z, VV
Vztah člověka k prostředí	M, PRV, VV, PČ	M, PRV, VV, PČ	M, PRV, VV, PČ	M, VL, VV, TV, PČ	M, VL, PŘ, VV, TV, PČ	ČJ, F, PŘ, Z, VV, VKZ, TV	ČJ, F, PŘ, Z, VV, TV, PČ	ČJ, OV, F, CH, PŘ, Z, TV	F, CH, PŘ, Z, VV,VKZ, TV

1.3 SWOT analýza EVVO ve škole

Jak již bylo uvedeno, pro vyhodnocení výchozí situace v oblasti EVVO na škole, byla provedena SWOT analýza.

V rámci dotazníku byl vytvořen dotazník, který zahrnoval 4 základní faktory: silné stránky, slabé stránky, příležitosti a vize, rizika a hrozby.

Do SWOT analýzy se zapojili pedagogové I. i II. stupně, vychovatelky ze školní družiny, zaměstnanci úklidu i školní kuchyně. Celkem se do mapování zapojilo 37 zaměstnanců školy.

Výsledky SWOT analýzy

Silné stránky:

- ustanovení koordinátora EVVO

- zájem a podpora ze strany vedení školy
- zapojení školy do programů a projektů zaměřených na environmentální výchovu
- zapojení žáků do přírodovědných soutěží
- fungující třídění odpadů ve škole
- pořádání projektových dnů v rámci Dne Země
- zapojení žáků do mimoškolních aktivit zaměřených na EV
- dobře vybavené odborné učebny
- upravené a inspirující okolí školy
- nabídka dalšího vzdělávání v oblasti EV

Slabé stránky:

- témata EVVO jsou realizována převážně jen v přírodovědných předmětech
- nedostatečné využití školního pozemku
- malé využívání výuky v terénu a ve venkovní učebně
- malá propagace EVVO na webových stránkách školy
- nejednotné vedení žáků v oblasti EVVO
- nedostatek metodických materiálů
- ve škole není zřízen Ekotým
- nedostatečná informovanost pedagogů v oblasti EV
- vytíženost a zaneprázdněnost učitelů

Příležitosti a vize:

- zaměření se na výuku v přírodě
- využívání venkovní učebny
- vytvořit Ekotým

- besedy a přednášky s odborníky v oblasti EV
- finanční nástroje – granty, sponzoring
- spolupráce s ekologickými středisky a využití jejich služeb
- vetší propagace EVVO na webových stránkách školy a sociálních sítích
- oživení spolupráce I. a II. stupně v oblasti EV
- adopce zvířat v ZOO

Rizika a hrozby:

- nedostatek finančních prostředků
- nezájem ze strany žáků
- narůstající práce a administrativa – zaneprázdněnost učitelů
- nevhodné chování žáků
- nedostatek času ve výuce pro zařazení EVVO témat
- po počátečním nadšení klesající zájem řešit cíle EVVO ze strany žáků i učitelů

1.4 Dlouhodobý plán EVVO

Na základě výsledků SWOT analýzy byly ve spolupráci s vedením školy zvoleny dlouhodobé cíle na následujících 5 let.

Dlouhodobé cíle v oblasti ekologizace provozu školy

Cíl 1: Úspora energií a vody

Dílčí cíle:

- promyslet možnou úsporu energií a vody při běžném provozu školy
- zapojení žáků prostřednictví Ekotýmu do ekologizace provozu školy

- informování žáků o pravidlech ekologicky šetrného chování v prostorách školy
- vytvoření informačních plakátů s pravidly ekologicky šetrného chování

Nástroje:

- poučení a dohled nad žáky, aby respektovali pravidla ekologicky šetrného chování
- kontrola zbytečného svícení v nevyužívaných prostorách školy
- kontrola zbytečného úniku vody
- oslovení Ekotýmu o zapojení do ekologizace školy

Indikátor naplnění:

- žáci se chovají podle pravidel ekologicky šetrného chování
- žáci jsou prostřednictvím Ekotýmu zapojeni do ekologizace provozu školy

Cíl 2: Kvalitní třídění odpadu ve všech prostorách školy

Dílčí cíle:

- umístění správně označených nádob (košů) na třídění papíru a plastu do každé třídy a kabinetu
- umístění správně označené nádoby na elektroodpad v atriu školy
- vytvoření informačních letáků o správném třídění odpadů a umístění na nástěnky na chodbách
- efektivní a kvalitní třídění plastů, papíru a směsného odpadu
- vytříděný odpad umístit do příslušného kontejneru v atriu školy

Nástroje:

- poučení a dohled nad žáky, aby třídění prováděli podle pravidel
- domluva všech pracovníků školy, aby se vytříděný odpad umístil do příslušných kontejnerů v atriu

Indikátor naplnění:

- žáci ve třídách správně třídí odpad

- vytříděný odpad je umístěn v příslušných kontejnerech v atriu školy

Dlouhodobé cíle v oblasti výchovy a vzdělávání

Cíl 1: Větší využití venkovní učebny a školní zahrady

Dílčí cíle:

- vytvoření informačních panelů s informacemi k ochraně přírody
- vytvoření informačních panelů k pěstovaným rostlinám
- vedení žáků k péči o pěstované rostliny
- využívání „pocitového chodníku“ převážně žáky I. stupně
- využívání venkovní učebny v rámci vyučovacích hodin

Nástroje:

- schůzka pedagogických pracovníků s koordinátorkou EVVO – informace a požadavky (návrhy na vytvoření informačních panelů)
- výběr návrhů a ustanovení termínu realizace

Indikátor naplnění:

- vytvoření informačních panelů
- „pocitový chodník“ je využíván žáky I. stupně
- žáci pečují o pěstované rostliny
- školní zahrada a učebna je využívána v rámci vyučovacích hodin

Cíl 2: Vytvoření Ekotýmu

Dílčí cíle:

- sestavení Ekotýmu ze žáků a zaměstnanců školy
- pravidelné pořádání schůzek Ekotýmu (1x za 14 dnů)
- zapojení Ekotýmu do ekologizace provozu školy

- spolupráce Ekotýmu s MŠ (např. pořádání Dne Země a dalších environmentálních akcí)

Nástroje:

- schůzka koordinátorky EVVO s pedagogy a zaměstnanci školy k sestavení Ekotýmu
- oslovení MŠ v okolí školy ke spolupráci s Ekotýmem

Indikátor naplnění:

- vytvoření Ekotýmu ze žáků a zaměstnanců školy
- pravidelné schůzky Ekotýmu (1x za 14 dní)
- spolupráce s MŠ v okolí školy- pořádání environmentálních akcí

Cíl 3: Smysluplné zařazení EVVO do všech předmětů jako průřezového tématu

Dílčí cíle:

- vyučující jednotlivých předmětů zařazují jednotlivá průřezová témata do svých předmětů ve všech třídách a ročnících
- žáci se společně s vyučujícím účastní environmentálně zaměřených akcí (např. Pěšky do školy, Den Země, Přírodovědný jarmark)
- zařazení většího počtu projektových dnů zaměřených na EV

Nástroje:

- schůzka koordinátorky EVVO s pedagogy k zařazování průřezových témat do jednotlivých předmětů
- po dohodě s kolegy a vedením školy stanovit možnosti environmentálně zaměřených akcí v daném ročníku
- po dohodě s kolegy stanovit témata a termíny projektových dnů zaměřených na EV

Indikátory naplnění:

- úprava obsahu a rozsahu učiva jednotlivých předmětů zařazením témat EVVO

- pořádání environmentálně zaměřených akcí 2 x ročně
- zařazení projektových dnů zaměřených na EV 2 x ročně

Cíl 4 : Pokračování v mimoškolním a zájmovém vzdělávání žáků

Dílčí cíle:

- Klub vědy – pokračování v práci s nadanými žáky a s žáky se zájmem o přírodní vědy, zařazování EV aktivit
- CO2 liga – pokračování v celostátním programu na téma změny klimatu
- Zapojení se do programu Ekoškola

Nástroje:

- po dohodě s vedením školy a kolegy pokračovat v práci v Klubu Vědy a v CO2 lize
- setkávání žáků pod vedením učitele v Klubu vědy a v CO2 lize
- schůzka koordinátorky EVVO s vedením školy a pedagogy o možnosti zapojení školy do programu Ekoškola

Indikátory naplnění:

- setkání žáku pod vedením vyučujícího v Klubu vědy probíhá 1 x týdně
- žáci se pod vedením učitele schází v Klubu CO2 ligy 1 x týdně
- škola se zapojila do programu Ekoškola

Dlouhodobé cíle v oblasti zdraví a zdravého životního stylu

Cíl 1 : Vedení žáků ke zdravému životnímu stylu

Dílčí cíle:

- vyučující zařazují téma zdravé výživy do jednotlivých předmětů
- zařazení projektových dnů na téma zdravé výživy
- účast v projektu Ovoce do škol

- účast v projektu Mléko do škol

Nástroje:

- schůzka koordinátorky EVVO s kolegy a vedením školy k zařazování tématu zdravé výživy do jednotlivých předmětů
- po dohodě s kolegy a vedením školy stanovit témata a termíny projektových dnů
- schůzka s paní ředitelkou k pokračování projektů Ovoce do škol a Mléko do škol

Indikátory naplnění:

- zařazení témat zdravé výživy do jednotlivých předmětů v každém ročníku
- pořádání projektových dnů na téma zdravé výživy – 1 x ročně
- škola pokračuje v projektech Ovoce do škol a Mléko do škol

Cíl 2: Pokračování v organizaci škol v přírodě, lyžařských výcvikových kurzů a sportovních soutěží

Dílčí cíle:

- pokračování v organizaci škol v přírodě na I. i II. stupni
- pokračování v organizaci LVK na II. stupni
- školní družina – pokračování v organizaci týdenního výjezdového kurzu lyžování ve spolupráci se Skiareálem
- žáci se účastní sportovních soutěží

Nástroje:

- po dohodě s vedením školy a kolegy stanovit termíny a místa realizace škol v přírodě na I. a II. stupni
- schůzka koordinátorky EVVO s vedením školy a učiteli tělesné výchovy k stanovení termínu a místo realizace LVK
- po domluvě s vedením školy a vedoucí školní družiny stanovit termín týdenního výjezdového kurzu lyžování

- po dohodě s vedením školy a učiteli tělesné výchovy vybrat sportovní soutěže, kterých se žáci zúčastní

Indikátory naplnění:

- účast dětí na školách v přírodě na I. a II. stupni
- realizace LKV na II. stupni – 7. ročník
- organizace týdenního výjezdového kurzu lyžování ve školní družině
- účast žáků I. i II. stupně na sportovních soutěžích
- kladný postoj dětí ke sportu

Dlouhodobé cíle v oblasti managementu

Cíl 1: Spolupráce školy s rodiči, veřejností a organizacemi

Dílčí cíle:

- informování rodičů a veřejnosti o aktivitách a akcích ve škole
- pořádání EV akcí pro rodiče a veřejnost
- navázání spolupráce se středisky a centry Ekologické výchovy
- žáci se zapojují do přírodovědných soutěží a olympiád

Nástroje:

- pravidelně informovat rodiče a veřejnost prostřednictvím webových stránek školy, sociálních sítí, nástěnek, výstav
- školní koordinátor EVVO po domluvě s kolegy a vedením školy naplánuje akce pro rodiče a veřejnost – Přírodovědný jarmark, Pěšky do školy, Den Země
- po domluvě s vedením školy koordinátor EVVO osloví střediska a centra EV k možné spolupráci – besedy, přednášky, exkurze
- ve spolupráci s vyučujícími přírodovědných předmětů vybrat soutěže a olympiády, kterých se žáci zúčastní

Indikátory naplnění:

- nástěnka s informacemi z oblasti EV

- aktuálnost webových stránek a sociálních sítí
- fotodokumentace z akcí pro rodiče a veřejnost
- informace o spolupráci se středisky EV na webových stránkách školy
- účast žáků na přírodovědných soutěžích a olympiádách

1.5 Evaluace EV

Evaluace úspěšnosti environmentálního vzdělávání bude provedena vždy v závěru školního roku. Koordinátorka zhodnotí aktivity školy za daný rok a provede průběžné hodnocení naplňování dlouhodobého plánu EV. Na základě průběžného sledování úspěšnosti či neúspěšnosti naplňování dlouhodobých vizí pak budou zvoleny další strategie při realizaci EV na škole.

Indikátory v oblasti ekologizace provozu školy

- úspory vod a energií
- je správně tříděn papír, plasty a směsný odpad
- vytříděný odpad je umístěn v příslušných kontejnerech v atriu školy
- fungující Ekotým

Indikátory v oblasti výchovy a vzdělávání

- vytvoření informačních panelů k ochraně přírody
- školní zahrada a učebna je využívána v rámci vyučovacích hodin
- vytvoření Ekotýmu ze žáků a zaměstnanců školy
- úprava obsahu a rozsahu učiva jednotlivých předmětů zařazením témat EVVO
- pořádání environmentálně zaměřených akcí 2 x ročně

Indikátory v oblasti zdraví a zdravého životního stylu

- účast žáků na sportovních soutěžích
- kladný postoj dětí ke sportu
- školní stravování odpovídá požadavkům zdravému životnímu stylu
- účast dětí na školách v přírodě a LVK

Indikátory v oblasti managementu

- školní koordinátor EVVO je absolvent specializačního studia
- je zpracován krátkodobý plán EV
- je vytvořena nástěnka s informacemi z oblasti EV
- aktuálnost webových stránek a sociálních sítí v oblasti EV
- účast žáků na přírodovědných soutěžích a olympiádách

4. Přílohy

4.1 Fotodokumentace

„Obr. 1: Akce Pěšky do školy“

„Obr. 2: Akce Pěšky do školy“

„Obr. 3: Akce Pěšky do školy“

„Obr. 4: Akce Pěšky do školy“

„Obr. 5: Víkend s vědou – ekocentrum Sluňákov“

„Obr. 6 : Víkend s vědou – Sluňákov“

„Obr. 7 : Den Země – spolupráce s MŠ“

„Obr. 8 : Den Země – spolupráce s MŠ“

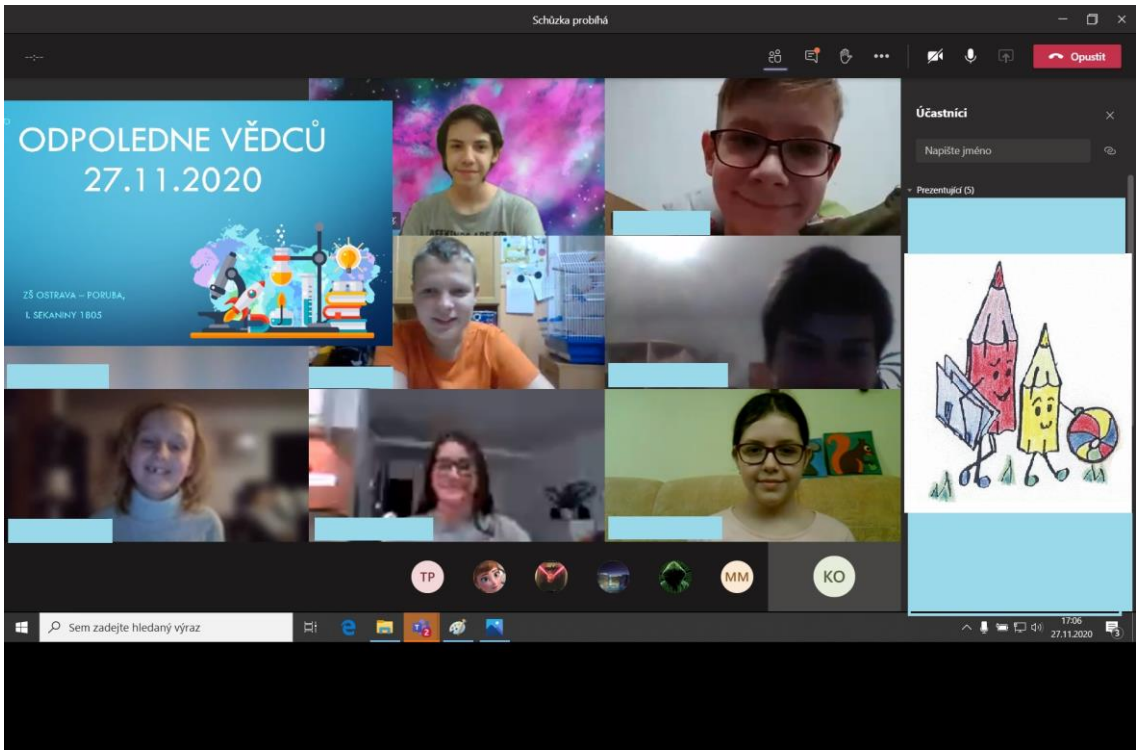

„Obr. 9 : Odpoledne vědců - online“

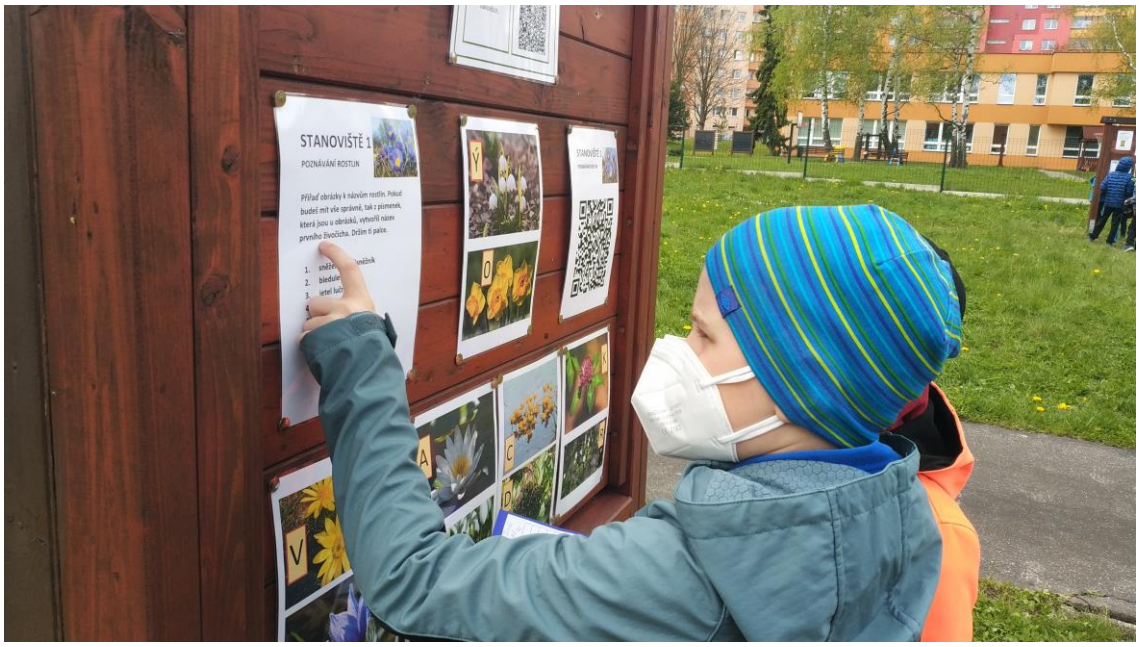

„Obr. 10 : Den Země na školní zahradě“

„Obr. 11 : Den Země na školní zahradě“

„Obr. 12 : Nástěnka CO2 ligy“

„Obr. 13 : Stavba broukoviště na školní zahradě“

„Obr. 14 : Členové CO2 ligy prezentují v Senátu ČR“

„Obr. 15 : Ocenění našich žáků za práci v CO2 lize v Senátu ČR“

1.6 Krátkodobý plán EV pro školní rok 2022/2023

MĚSÍC	AKTIVITA	CÍLOVÁ SKUPINA	ZODPOVÍDÁ	POMŮCKY
ZÁŘÍ	Úprava okolí školy a školní zahrady	všichni	Mgr. Moravec Mgr. Motyčková	nádoby na zeleň, zemina, rostliny
	Květinová výzdoba školy	všichni	Mgr. Motyčková	zemina, květináče, rostliny
	Celorepubliková kampaň „Pěšky do školy“	všichni	Mgr. Kupková	
	Sestavení Ekotýmu	všichni	Mgr. Kupková Mgr. Reimerová	
	Badatelský den – Třebovický park	6. ročník	Mgr. Kupková	
	Aktivizace týmu CO2 ligy – plán práce	6. – 9. ročník	Mgr. Kupková	
ŘÍJEN	Práce s přírodním materiálem v učebně i v přírodě	3. – 7. ročník	Mgr. Moravec	dřevo a jiné přírodniny
	Sběr papíru	všichni	Ignáčíková	
	Výtvarná soutěž - podzim	všichni	Mgr. Václavíková Žákovská rada	výtvarné potřeby
	Podzimní soutěže a opékání na zahradě	všichni	Spolek rodičů Žákovská rada	
	Přírodovědný klokan	2. stupeň	Mgr. Reimerová	
	Víkend s vědou	Nadaní žáci - talentmanagement	Mgr. Teichmanová Mgr. Reimerová Mgr. Kupková	
LISTOPAD	Dýňování	1. stupeň	Mgr. Václavíková Žákovská rada	dýně
	Sběr elektrospotřebičů	všichni	Mgr. Kupková Ekotým	

PROSINEC	Ekokonference na Gymnáziu Olgy Havlové	9. ročník – vybraní žáci	Mgr. Reimerová Mgr. Kupková	
	Projektový den „Příroda v zimě“	1. stupeň	Mgr. Vrbová	
	Zajištění odvozu elektrospotřebičů a baterií		Mgr. Sněhotová školník	
	Vycházka do zimní přírody – vánoční stromek pro zvířátka	družina	Kunová	
LEDEN	Krmení ptáků a pozorování ptáků na krmítkách	družina	Kunová	
	LVK	7. a 8. ročník	Mgr. Chytil Mgr. Kupková	
ÚNOR	Exkurze – Geologický pavilon VŠB	9. ročník	Mgr. Reimerová	
	Projekt: pozorování ptáků na krmítkách	7. ročník	Mgr. Kupková Mgr. Reimerová	
BŘEZEN	Výsev bylin	7. ročník	Mgr. Moravec	Zemina, byliny, truhlíky
	Výukový program v Planetáriu Ostrava	1. stupeň	Mgr. Rosypálková	
	Soutěž – Velká cena ZOO	2. stupeň	Mgr. Kupková	
	Vítání jara, velikonoční zvyky	družina	Kunová	Vajíčka, proutí, přírodniny
	ŠVP	8. ročník	Mgr. Chytil	
DUBEN	Přírodovědná vycházka do Eko-parku Ostrava - Svinov	6. ročník	Mgr. Kupková	

	Projektový den: Den Země	všichni	Mgr. Kupková Mgr. Vrbová	
	Sběr pomerančové a citronové kůry	všichni	Mgr. Sněhotová	
	Soutěž Geologické kladívko - VŠB	9. ročník – vybraní žáci	Mgr. Reimerová	
	Úprava okolí školy a školní zahrady	všichni	Mgr. Moravec	
KVĚTEN	Svět techniky Ostrava	2. stupeň	Mgr. Malíková	
	Výsadba rostlin na školní zahradě	všichni	Mgr. Moravec	Zemina, rostliny
	Jarní dílny	družina	Kunová	
ČERVEN	Výukový program v OZO Ostrava	1. stupeň	Mgr. Vrbová	
	Exkurze – ZOO Ostrava	1. stupeň	Mgr. Nováková	